

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 STOCKHOLM

MNS m.fl. ./ riksåklagaren ang. grovt skattebrott m.m.

(Hovrätten för Västra Sveriges dom den 28 november 2012 i mål B 1290-12)

Högsta domstolen har förordnat att riksåklagaren ska svara skriftligen på MNS och LNS överklaganden. Svaret ska avse frågan om det har tagits ut skattetillägg och – om så är fallet – vilken betydelse detta har i målet.

Inställning

Aktiebolaget S-T, 556315-4425, har i ett omprövningsbeslut den 14 april 2010 påförts skattetillägg avseende bland annat den i målet aktuella tiden. Enligt min mening saknar detta förhållande betydelse i målet.

MNS och LNS har personligen påförts skattetillägg på grund av oriktiga uppgifter i sina respektive inkomstdeklarationer avseende taxeringsår 2009, inkomstår 2008. Att skattetillägg tagits ut innebär att det föreligger hinder mot att pröva åtalet avseende grovt skattebrott i den del åtalet avser MNS och LNS egna inkomstdeklarationer (del av åtalspunkt 1). Hovrättens dom bör därför undanröjas och åtalet i denna del avvisas. Målet i övrigt bör återförvisas till hovrätten för ny prövning såvitt avser frågan om påföljd.

Enligt min mening finns det skäl att meddela prövningstillstånd enligt 54 kap. 10 § andra stycket rättegångsbalken.

Bakgrund

Hovrättens dom

Hovrätten har dömt MNS och LNS för grovt bokföringsbrott och grovt skattebrott. De har båda dömts till fängelse 10 månader och de har också meddelats näringsförbud för en tid av tre år. Hovrätten har såsom förmildrande omständigheter tagit hänsyn till att MNS och LNS påförts skattetillägg och meddelats näringsförbud. Åtal väcktes i målet den 19 november 2010.

Hovrättens dom avseende grovt bokföringsbrott avser att MNS, som företrädare för S-T AB, tillsammans och i samråd med LNS, i egenskap av faktisk företrädare, åsidosatt bolagets bokföringsskyldighet under åren 2006 – 2008 genom att uppsåtligen bokföra osanna fakturor och genom att uppsåtligen underlåta att bokföra lönekostnader och arbetsgivaravgifter.

Hovrättens dom avseende grovt skattebrott avser att MNS och LNS tillsammans och i samråd uppsåtligen har lämnat oriktiga uppgifter beträffande mervärdesskatt, arbetsgivaravgifter och ej avdragen skatt (källskatt/preliminär inkomstskatt på löner) i S-T AB:s skattedeklaration 2006 – 2008. MNS och LNS har även lämnat oriktiga uppgifter i sina respektive inkomstdeklarationer för taxeringsår 2009, inkomstår 2008 varvid de underlåtit att redovisa ett belopp om 180 500 kr vardera såsom inkomst av tjänst. I åtalet påstods att det oredovisade beloppet var 203 000 kr vardera.

Beslutade skattetillägg

Skatteverket har i omprövningsbeslut den 14 april 2010 beslutat att påföra S-T AB skattetillägg avseende mervärdesskatt, arbetsgivaravgifter och avdragen skatt. (se tingsrättens aktbilaga 7 s. 155 - 160).

MNS och LNS har påförts skattetillägg i omprövningsbeslut fattade den 14 april 2010. Skatteverket beslutade att för taxeringsår 2009, inkomstår 2008 höja inkomst av tjänst för MNS och LNS med 203 800 kr vardera. Av beloppet avsåg 180 500 kr osanna fakturor som kostnadsförts i skatteundandragande syfte och 23 300 kr avsåg förmån av bensin som ska beskattas som lön. Skattetillägg har påförts MNS och LNS med vardera 40 % av 203 800 kr (se tingsrättens aktbilaga 7 s. 223 - 225 och 251 - 253).

Från Skatteverket inhämtade uppgifter

Skatteverket har den 28 juni 2013 uppgett att någon talan om företrädaransvar inte har förts mot MNS eller LNS avseende de skattetillägg som påförts bolaget S-T AB. Inte heller i övrigt har framkommit att några andra krav har riktats mot MNS eller LNS personligen avseende de skattetillägg som påförts bolaget. (Se bilaga Skatteverkets svar till riksåklagaren 2013-06-28)

Grunder

Högsta domstolens beslut den 11 juni 2013

Enligt tidigare gällande rätt i Sverige kunde en person dömas för brott enligt skattebrottslagen även om han eller hon hade ålagts skattetillägg (se NJA 2010 s. 168 I och II samt NJA 2011 s. 444).

Högsta domstolen har i ett beslut den 11 juni 2013 ändrat praxis (mål B 4946-12). Enligt Högsta domstolen är den svenska regleringen med skattebrott och skattetillägg i två olika förfaranden mot en och samma person oförenlig med rätten att inte bli lagförd eller straffad två gånger för samma brott enligt artikel 4 i Europakonventionens sjunde tilläggsprotokoll och artikel 50 i EU:s rättighetsstadga. Den som fått ett skattetillägg därför att han eller hon har lämnat en oriktig uppgift i skatteförfarandet får enligt Högsta domstolen inte därefter åtalas för brott enligt skattebrottslagen på grund av samma oriktiga uppgift. Det saknar därvid betydelse om skattetillägget har vunnit laga kraft eller inte.

Min bedömning

MNS och LNS har personligen påförts skattetillägg på grund av att de lämnat oriktiga uppgifter i sina respektive inkomstdeklaration avseende taxeringsår 2009, inkomstår 2008. Beslut om skattetillägg fattades av Skatteverket den 14 april 2010. Åtalet, som väcktes efter det att beslut om skattetillägg fattats avser avseende grovt skattebrott delvis samma oriktiga uppgifter som legat till grund för de påförda skattetilläggen. Enligt min mening föreligger det därför hinder mot att pröva åtalet i den del som avser MNS och LNS oriktiga uppgifter i sina personliga inkomstdeklarationer (del av åtalspunkt 1).

Enligt min uppfattning utgör det skattetillägg som påförts MNS och LNS personligen inte något hinder för åtalet för grovt bokföringsbrott eller grovt skattebrott i övriga delar av åtalspunkt 1. Inte heller utgör de skattetillägg som påförts bolaget, enligt min uppfattning, hinder mot att pröva åtalet i dessa delar eftersom staten såvitt framkommit inte krävt MNS och LNS på betalning av dessa skattetillägg. Enligt bl.a. instansordningens princip bör det dock ankomma på hovrätten att bestämma ny påföljd avseende denna brottslighet.

Enligt min mening finns det skäl att meddela prövningstillstånd enligt 54 kap. 10 § andra stycket rättegångsbalken.

Kerstin Skarp

Katarina Tullstedt

Bilaga:

Skatteverkets svar 2013-06-28 till riksåklagaren

Kopia till:

Ekobrottsmyndigheten, Rättsenheten

Ekobrottsmyndigheten Första ekobrottskammaren i Göteborg (EB-1304-10)

Skatteverket